

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Avarvs, Et Tenax. Expressus ex Theophrasto, Plauto, & cæteris. Descriptio
XXXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

suspiciatus fuerit offensam, non est exorabilis. Si aquam calidam tardius attulerit puer Alexandrinus, tubetur continuo trecentis affligi verberibus. Si crystallum fregerit, ad mirenas exclamat. Homines per diem quingentos occidere, idem est apud Bursidem, ac tesseris ludere. Deinde ille ebrius, non tam vino, quam cruore miserorum, exclamat, *Aut Caesarem oportet esse, aut fatuum.* Parum est, cauire in homines, ni compedes oceano iniiciat; iacula immittat in solem; fluuijs plagas inurat; Iouis quotquot sunt simulachra, eadem capite truncari, & suam ceruicem imponi mander? Quoties cum ipso Ioue iurgatur, quoties illi succenset; quoties exilia, & vltimos Gedrosorum tractus minatur: nisi pluat, aut tonet, aut serenum faciat, quando ipse voluerit. Quid quod nuptiarum pompam adornat, & Mineruam, aut Lunam de caelo lapsum iri, in suos amplexus autumat; stultus, qui non videat, se eandem in capite gerere. Quid quod ipse deses, & inbellis, & effeminatus, cum conchis, & margaritis bellum gerit, dein spolia vocat, capitolio, palatioque debita & apparatusissimos triumphos instruit, quasi Phraatem, aut aruiragum ad genua supplices admiserit.

Ad summum, cum se omnium hominum, qui sunt, fuerunt, aut futuri sunt, sapientissimum dicitur, vnum ferme versiculum tenet, quem sapientissime habet in ore;

Sic volo, sic iubeo, sit pro ratione voluntas.

Aut si quos alios nouit, Megabytia sunt ex tragœdijs dicta, quibus vehementer delectatur, vt, Calcare caelum restat, &c.

A V A R V S D I V E S.

Ex D. Cypriano, epist. 2.
lib. 1.

Descriptio XXXIV.

SED & quos diuites opinaris continuantes saltibus saltus, & de consilio pauperibus exclusis, infinita, ac sine terminis rura latius porrigentes, quibus argenti & auri maximum pondus, & pecuniarum ingentium vel extructi aggeres, vel defossæ strues; hos etiam inter diuitias suas trepidos, cogitationis incertæ sollicitudo discruciat, ne præ-

do vastet, ne percussor infestet, ne inimica cuiusque locupletioris inuidia, calumniarum libris inquietet. Non cibus securus, somnusve contingit; suspirat ille in conuiuio, bibit licet gemmâ: & cum epulis marcidum corpus: thorus mollior alto sinu condiderit, vigilat in pluma, nec intelligit miser, speciosa sibi esse supplicia, auro se teneri alligatum, possideri magis, quam possidere diuitias, atque opes. O detestabilis cœcitas mentium, & cupiditatis insana profunda caligo, cum exonerare se possit, & leuare ponderibus, pergit magis fortunis augentibus incubare, pergit pœnalibus cumulis pertinaciter adhærere: nulla in clientes inde largitio est, cum indigentibus nulla partitio, & pecuniam suam dicunt, quam velut alienam domi clausam sollicito labore custodiunt; ex qua, non amicis, non liberis quicquam, non sibi denique impertunt. Possident ad hoc tantum, ne possidere liceat alteri. O nominum quanta diuersitas: bona appellant, ex quibus nullus illis, nisi ad res malas usus est.

A V A R V S, E T T E N A X.

Expresus ex Theophrasto, Plauto,
& cæteris.

Descriptio XXXV.

SORDIDUM hominem, vel potius portentum hominis, si lubet, intueie; vt vestes habet strictas, casque attritas, & tot interpolatas versicoloribus panniculis; quot sunt in cribro foramina. Cerne, vt loculos habet situ-obfitos, clauis ferrugine illitas, oppletas araneis aedes, vt ipse capite est, vtque ad cutem raso, ne sæpius tonsoris opera indigeat: vt domi nudis pedibus obambulat, ne quid interim calcos dererat; citius ex pumice aquam, quam ex eo elicueris beneficium. Agrum quotidie inspicit, an limites eodem loco maneant immoti, ficum de suo horto neminem gustare sinit, neminem per suum fundum transire, aut vllum cadium pomum tollere; ignem in ædibus extinguere iubet, ne quis corroget testula: & si quis fortè vicinorum (vt sæpè fit) cultrum, securim, pistillum, mortarium, aut aliquid simile vtendum rogitet, fures venisse dicet, atque

que abstulisse. Porro autem debitum, si quis die præstituta non soluerit, vt est importunus exactor, pœnam pro mora, atque adco vsuræ vsuram solet exigere. Quid, quod seruos alit siliquis, & si quis coruæ patinâ, aut ollam fregerit, de eius demenso tantum detrahi iubet, quanti erat, quod fractum est. Quid, quod vxor, si tricaleham amiserit, domum euertit, omnè supellectilem, lectos etiam, atque capsas loco mouet, & ancillis equuleum, ni inueniant, minatur. Iam domi, cum bruma est, riget frigore, & ne candelam accendat, felem circumfert, cuius oculis, tanquam facibus illustretur: at cum populares cõuiuii est excepturus, nec aliter fieri potest, diu ante pertentat macellum, pisces, agnina, vitulinam, cetum, porcina, cara inuenit omnia. Tum vacuus rediens, secum inter eundem musitat, festo die, si quid prodegero, profesto egero licebit, satius est nihil emere: re demum cum vxore diu deliberata, decennem gallum gallinaeum ingulat ad geniale cõuiuium; & pueris vncinatos pedes, cristamque de capite resectam largiens, capite hoc, inquit, & genium curate, quando semel prodigere oportet: mox conuocatis conuiuiis, atque ijs epulantibus reticum quidpiam renidet summis labris ridens, ac interim, quot quisque calices educit, in conuiuii numerat, penè ad singulos ingemiscens.

ELEGANS, ET BLANDVS.

Expressus ex Theophrasto, Iuuenale, & cæteris.

Descriptio XXXVI.

Inueniui, si placet, hominem, vt ab imis Inguiculis, ad verticem vsque totus est pulchellus, quæ frontis exporrectæ serenitas: quæ suauitas oculorum, quæ vniuersitas oris, quæ renitendis ad singulas vultus amœnitas: quot in facie venere: quot volitant cupidines: quot roseis labellis insident. Sirenlæ? cernite, vt dentes habet nitidos, indico ebore, vel prima niue candidiores: vt longos, ac graciles digitos magnæ, lucentesque gemmæ incendunt, quarum pondera æstiuo tempore ferre vix potest, sed identidem annulos

ventilat, nequid sub tantillo onere sudoris manus contrahant.

Quid quod comam habet scitissime à tonfore magistro rotundatam, madentes cincinnorum fimbrias, molles, ceruissatasque buccas, vestes sericas, subsericas, holosericas, quarum quotidie mutat colores, siue ostentationis causa facit, siue hominis delicias etiam, quod ait ille, *pannus bombyc nus vrit*: quacumque pergit, hic pullulare rosas, fluere balsama, nasci seplasiâ diceres: tam bene olet vnguenta, vt malè quid olere suspicer: atque cum talis ipse sit, quid mirum, si vt pato conchatis cauda voluminibus, & versicolore plumarum amictu superbiens, se frequenter intuetur, ceruicem rotat, gradum frangit, & sic in vicis ambulat, vt personatus rex in tragoedia spectans frequenter an ipse spectetur. Si quando venit in forum, eam partem maximè frequentat, in qua sunt argentariorum mensæ, vt se multitudini, quasi venustissimam imaginem à pictore nuper expressam, spectandum præbeat, per ea se loca ventilat, in quibus frequentes ephëborum, & virginum chori, à quibus maximè vult videri, & laudari: in theatro autem, & spectaculis iuxta ipsos Prætores sedet, quò facilius omnium oculos in se conuertat. Domus illi est elegans, & amœna, atrium picturis referunt, horti voluptuarij, cœnationes laqueatæ, in quibus aurci lacunaris fulgori pavimentorum respondet nitore: lauta, & munda suppellex, splendida torcumata, tapetes aurci, mirabilium rerum figuris intexti, libros, quos ipse nunquam legit, lucentes autem Sytybbi vestiunt, cauda vulpina tergit puer quotidie, ne minimus puluisculus adhærescat, ad summum passim in eius ædibus videas cantilantes auiculas, garrientes picas, loquentes psittacos, ludentes simias, & si libeat interius cimelium penetrare, ostentabit mathematicum choragium, speciosarum ferarum exuuias, peregrinarum ossa belluarum, canadienses arcus, sagittas indicas, versicolores lapillos, marinas conchas, mannos textiles, mera puerorum crepundia: in congressu totus est melleus, salutat blandè, comiter amplectitur, prehendit manus, tractat auriculas, mulect capillos, suum filiolum, suum mel, suum corculum identidem appellans. Ad cœnam inuitatus hospitem rogat, vt filios euocet, quibus ingredientibus, negat ficum ficui tam esse similem, quam illi

X x x sint